

Cum să ne găsim duhovnic și să viețuim sub călăuzirea lui

Traducere din limba rusă de
Gheorghiță Ciocoi

EDITURA DE SUFLET
București

Este o legătură pe lângă care
ar trebui să fie înțeleasă
practică binele.

Într-o conaferință păstorilor de
pe care spune Sfânta Scriptură:

1) păstorul nu este un conducător
al omului, nu este un vițăpăr, ci slugă;

2) legătura păstorului cu platonii
de face excesiv pe temeliile dragostei
și a respectării, sau pro-

3) în cele din urmă, ceea ce este mai
important, păstorul nu face lucru
păstorită de la sine, ci Hristos lucra
în spatele lui, în spatele păstorului.

În urmă, păstorul ară că
ar să arate omului, să dea apărare
cristianului, prin liniște și biserică
lui, pentru a spune acesta la mulgura
vârstelor lui fizice. Ierusalimă conștiință
înțeleaptă de fapă și cărându sunt
diferiți și fieclorui suflare Domnul i-în
descoperă în chip dozează.

Legătura creștină cu Dumnezeulu este
o mare trăie, iar păstorul trebuie să
să fie împotriva pentru om, în chip
conștiință Domnul vrea să-l aducă

Editorialul
Educativ și
Duhovnicesc
Binecuvântare
Reflecții asupra
Despre duhovnicie

Cuprins

Cuvânt înainte	5
Ce reprezintă pentru creștin părintele duhovnicesc	8
Binecuvântare ori sfat duhovnicesc	21
Cum să aflăm un părinte duhovnicesc și să viețuim sub cârmuirea lui	23
Ce este un părinte duhovnicesc	65
Despre duhovnic și legătura noastră cu acesta	73
Reflecții asupra duhovniciei	107
Despre duhovnicie	115

Ce reprezintă pentru creștin părintele duhovnicesc

PROTOIEREU
VLADISLAV VEȘCINIKOV

Ne întrebăm adeseori: cine poate fi numit duhovnic ori părinte duhovnicesc? Pentru cea mai mare parte dintre noi, în practica duhovnicească, duhovnic ori părinte duhovnicesc este preotul, alături de care cei care se numesc fiili lui duhovnicești pășesc pe calea mântuirii. Însă, din moment ce nu este doar un om de rând, ci și preot, el săvârșește în primul rând Taienele Bisericii. În al doilea rând, el, ca păstor, năzuiește să îl ajute pe fiul său duhovnicesc ca în sufletul acestuia

să se înrădăcineze cele ale duhului și însușirile morale ale vieții după Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție. Și, dacă în privința Sfintei Scripturi lucrurile stau destul de simplu, pentru că, în mod concret, e vorba de a aplica și de a înfăptui felurite principii evanghelice, în Tradiție, acestea nu sunt deloc astfel, din pricina formelor de manifestare mult mult mai ample ale ei. El caută cu blândețe și dragoste să arate, în spiritul tradiției, filor săi duhovnicești că trebuie să descopere ei își duhul acesteia și să-l cultive în sufletul și în viața lor. Aceasta însă, în practica obișnuită.

Există și cazuri ideale (când s-a creat o legătură aparte între duhovnic și fiul duhovnicesc), însă ele se întâlnesc foarte rar, fiind nespus de valoroase. Acesta este un tip de legătură specială, atunci când duhovnicul, prin mijlocirea Duhului Sfânt, cunoaște pe deplin ceea ce are în suflet fiul său duhovnicesc și îi descooperă lui ce îi este insuflat de Duhul Sfânt. Într-un asemenea caz, duhovnicul îi arată ucenicului său calea sa personală către mântuire, fiind uniți întru duh și prin rugăciunile comune

– atât în cele particulare, cât și în cele liturgice.

Cel mai important lucru e ca relația dintre un părinte și fiul său duhovnicesc să se bazeze pe înțelegerea și legătura profundă, ființială. Nu pe anumite pretenții ori cereri ale duhovnicului. Părintele duhovnicesc nu intră prin explicații lungi în viața fiilor duhovnicești. Pur și simplu, el îi iubește, suferă profund pentru ei. Iar simplul fapt că îl doare sufletul îi face să pășească împreună pe calea mântuirii. Astfel, părintele duhovnicesc caută să-i conducă pe fiii săi către Hristos.

Părintele duhovnicesc merge puțin mai departe însă și, în taina vieții duhovnicești, cuprinde cu dragostea lui întreaga persoană. Astfel, în orice situație cu toții alergăm către duhovnic. În viața noastră, părintele duhovnicesc, prin cuvântul său, prin povăduirea și prin exemplul vieții sale, prin ușurința de partășie cu noi, prin modestie, prin trebuințele duhovnicești, reușește însă să se apropie mult de noi. Pentru aceasta, fiul duhovnicesc vede înaintea sa un bun exemplu de viață duhovniceas-

că, care îi este dat lui nu de pagini-le unei cărți sau de oarecare povestiri, ci prin împărtășirea nemijlocită a unei experiențe duhovnicești. Cel ce nu se îngrijește de fiii săi duhovnicești nu le este părinte spiritual acestora, neoferindu-le mijloacele necesare pentru mântuire.

Ce carte să citești care să te ajute pe calea mântuirii? Adesea, o cale foarte bună de a înainta duhovnicește se dovedește a fi lectura cărților. Pe de altă parte însă, a propune începătorilor să citească *Filocalia*, neînțelegând ceea ce se petrece în biserică, e o ciudată experiență duhovnicească. Ceea ce e important pentru duhovnic e că această lume pune mereu și mereu probleme, iar noi avem nevoie să le vedem, să le soluționăm – probleme care se prezintă în cea mai mare măsură după formă, nu întru conținutul lor esențial, începând cu cele mai simple lucruri, ca, de pildă, internetul.

Raportarea la păcat rămâne însă, în principiu, aceeași. În acest sens, sloganul Părinților de odinioară „mai bine moarte decât păcat” rămâne întotdeauna valabil. Da, moartea e mai bună decât păcatul!

Observând viața păcătoasă a unei persoane care vine la duhovnic, trebuie văzut însă cum poate fi ajutată, cum putem avea compasiune, să o scoatem din cele în care se află. Nu, păcatul nu trebuie cultivat, însă trebuie să o ajutăm să se pocăiască, știind că puterile sufletești trebuie cheltuite pentru ceva cu adevărat important.

Aceasta este una dintre marile și constantele probleme întâlnite, și avem nevoie de o înțelepciune duhovnicească, de o abordare practică a acestora, ținând seama de vechea tradiție a Bisericii. Însă, totodată, experiența arată că nu trebuie cerută ascultare absolută de la omul care vine la preot, ci trebuie să-i fie acordată covenita libertate duhovnicească. Astfel, nicicând nu va cunoaște ce este libertatea duhovnicească. Mai mult, e vorba de un lucru subtil și concret, care trebuie tratat cu seriozitate. Mulți povățuitori, nedându-și seama și neînțelegând această libertate a duhului, nu pot să educe pe un ucenic în limitele libertății lui duhovnicești. Toate acestea sunt importante pentru a-l duce pe om către înțelegereea modului în care decurge libertatea din

punct de vedere duhovnicesc. Prin urmare, ascultarea nu limitează niciunul libertatea.

Unii oameni merg la psiholog pentru că nu înțeleg exact ce este viața duhovnicească. Și cu experiența lor duhovnicească încearcă să se apropie de domeniul psihologiei. Și poate că, într-adevăr, au nevoie mai mult de un psiholog decât de un părinte duhovnicesc. Poate că astfel de oameni sunt nemulțumiți de legătura cu duhovnicul și nu văd întru aceasta nici o perspectivă pentru ei.

Ce să facă un creștin dacă duhovnicul îl sfătuiește către ceva, rudele îi spun altceva și apare și o a treia cale?

Ce ar trebui să facem? Cu siguranță, există și o a patra cale. Ei bine, sunt situații diferite. Uneori rudele pot avea dreptate, preotul necunoscând pe deplin situația dată. Alteori, preotul duhovnic este cel care are dreptate, pentru că rudele și cei apropiati nu cunosc pe deplin legătura duhovnicească. Iar în alte situații altcineva are dreptate. Prin urmare, părerile nu ne pot ajuta prea mult. Cel mai bun lucru atunci când vine vorba de înțelegereea Proniei lui Dumnezeu – când omul

dorește cu sinceritate să împlinească voia Domnului – e să ia în considerare toate aspectele vieții sale, să-și cerceteze toate faptele. Și astfel își dă seama în ce măsură poate împlini sau nu voia lui Dumnezeu, în anumite împrejurări. Trebuie ori nu trebuie să ne părăsim locul de muncă? Să lăsăm toate în voia lui Dumnezeu, în purtarea Lui de grija? După un timp, împrejurările ce ne par atât de neclare se vor limpezi.

Se întâmplă să apară și conflicte între duhovnic și fiul său duhovnicesc. Oare să mai mergem după sfat la acesta? Astfel de situații necesită în mod individual o analiză aparte. Adeseori, desigur, pare o întrebare mărunță, pentru că în viața noastră există probleme mult mai mari. Luând aminte la greșeli, să stabilim dacă acestea sunt reale sau imagine. E de folos să luăm în calcul toate circumstanțele date, toate motivele în cauză. Să nu uităm că la fiecare legătură cu oamenii există, fără doar și poate, greșeli. În multe cazuri nu putem renunța la sfatul duhovnicului. Mai ales când știm că sfatul, propunerea și cuvântul preotului sunt pline

de moralitate, neputând fi pus la îndoială. Într-un astfel de caz este bine să facem ascultare de duhovnic.

Cât privește schimbarea duhovnicului, da, aceasta este cu puțință. În primul rând, dacă preotul duhovnic cade într-un eres și atunci, firește, nu trebuie să faci ce face el, să cazi într-un astfel de păcat, să fii excomunicat de Biserică, să Se îndepărteze de la tine Duhul Sfânt. Da, se poate, de asemenea, atunci când preotul săvârșește anumite păcate grele, afectând pe cei din jur. Nu spun atunci când preotul desfrânează – pentru că aşa ceva este de neconceput –, ci în alte cazuri vădite, să spunem legate de o purtare plină de iubire de sine ori alte păcate asemănătoare. Dacă vezi unele ca acestea, e întristător. Poți să-ți schimbi părintele duhovnicesc în astfel de situații (numai cu condiția ca aceasta să nu devină o normă) – când se dovedește că întâlnirea a fost aproape întâmplătoare, că nepotrivirea este una profundă. Nu trebuie să cercetăm cine are dreptate sau cine este vinovat în astfel de situații.

Referindu-se la duhovnicii tineri, Antonie de Suroj spune: „Nu e vorba

de a face deosebire între cei tineri și cei bătrâni. E vorba aici de posibilitatea de a evalua maturitatea duhovnicească, însușirea de povățitor a unor oameni.” Vlădica mai zice: „Starețul nu este un om simplu, care s-a ocupat multă vreme de lucrarea pastorală și a dobândit un oarecare obicei ori experiență; stareția, în înțelesul deplin al cuvântului, este cu totul altceva, e o stare binecuvântată. Stareții nu se fac, stareții se nasc prin puterea Duhului Sfânt, iar dacă vorbim de ceea ce caracterizează un stareț, voi spune, pe scurt, prin comparație cu un preot de rând. Mi se pare că în duhovnicie există mai multe trepte. Sunt preoți de parohie al căror rol este să săvârșească Tainele Bisericii. Poate că un astfel de preot nu este un predicator bun. Poate că nici nu dă sfat la spovedanie, poate că nu se arată un păstor suficient de bun. Este vrednic doar să săvârșească Dumnezeiasca Liturghie ori să împlinească celealalte Taine ale Domnului. Însă aceasta nu înseamnă că este un povățitor. Hirotonia nu-i dă omului nici minte, nici învățătură, nici experiență, nici maturitate duhovnicească. I se dă lui

înfricoșătorul drept de a sta înaintea prestolului lui Dumnezeu, unde doar Hristos are dreptul să stea. El este, într-un anume fel, o icoană, însă nu trebuie să-și închipui că ar fi sfânt.

Există și o altă treaptă. Aceasta este cea a preotului experimentat ori mai în vîrstă, care este mai învățat și chemat să povătuiască un om pe calea de la pământ la cer. Însă acest preot trebuie să fie nespus de precaut. El nu trebuie să vorbească despre ceea ce nu a experimentat ori nu a trăit, nici despre ceea ce nu știe. Mergem la duhovnic ca să-l întâlnim pe acela care ne conduce către porțile Împărăției lui Dumnezeu. Dar dacă el nu a fost acolo, nu ne poate da nimic. Acest lucru trebuie să-l gândească fiecare duhovnic, fiecare preot către care mergem la mărturisire. Oare orice slujitor al Domnului are posibilitatea să-i spună oricărui om ceea ce este necesar? Nu, desigur, se întâmplă ca preotul să mărturisească ori, pur și simplu, preotul la care omul vine pentru o discuție duhovnicească să-l asculte pe acesta, să înțeleagă ce spune, dar să nu aibă nici un răspuns pentru el. Într-o astfel de situație preotul trebuie